

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

НАШ ЈЕЗИК

НОВА СЕРИЈА

Књ. VII св. 5—6

БЕОГРАД 1956

САДРЖАЈ

	Страна
1. А. Белић: Говор и језик	131
2. М. Стевановић: Још нешто о облику футура	140
3. М. Пешикан: О неким специфичностима у употреби приповедачког императива	153
4. Св. Георгијевић: О војвођанској ономастичи	167
5. М. С. Лалевић: Спољашњи знаци међусобне везе и унутрашњи смисао реченица	178
6. Језичке поуке	192

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

Секретар Уређивачког одбора — Бранислав Милановић

Научна Књига

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ — БЕОГРАД

1956

О ВОЈВОЂАНСКОЈ ОНОМАСТИЦИ

Још је Т. Маретић г. 1886 написао обимну радњу о нашим именима и презименима (у Раду књ. 81, 82). То дело, заједно са познатом Миклошичевом радњом о словенским именима и топонимима (у другом издању из г. 1927) може корисно да послужи оном који хоће да уђе у основне проблеме словенске, а нарочито наше ономастике. Маретићев рад је богат материјалом, а овај је узет углавном из наших споменика. Онај који хоће да се обавести о српскохрватским личним именима, наћи ће на једном месту много драгоценог материјала и лепих објашњења. За презимена то није случај. Док је Маретић напред писао своју радњу нису била објављена наша презимена. То је тек доцније учињено кад су, између остalog, објављена *Насеља*. Ипак је Маретић додирнуо и постанак наших презимена, и углавном је запазио шта је најкарактеристичније било при њиховој творби. Остало је да се овом послу приступи на озбиљнији начин јер је Маретићево бављење овим проблемом било учињено узгред, поводом расправљања о именима.

У нашој ономастици патронимика има већи значај него што јој је придао Маретић. Наши су народи у свом исторском животу развили за себе посебна презимена, а на посебан начин је и сваки крај зnao обликовати презимена. Упркос свих миграционих струјања, етничких мешања у прошлости, код нас свака већа етничко-географска целина, има своја типична презимена, типичан начин грађења презимена. Тако у већини српских области готово искључиво сретамо презимена на -ић, -овић, (-евић). У Банату су, међутим, у већини српских села махом на -ов, -ев, -ин. Томе може бити разлог чињеница да су презимена добила свој коначни, слу-

жбени облик врло касно, иза завршених миграција, или тек у првој половини XIX века. У крајевима којима су владали Аустријанци имамо рано пописе становника. То је случај са аустријском Војном границом. Њих су објавили Смичиклас и Ивић за Хрватску и Славонију, а Душан Поповић за Доњу Славонију и Срем. У Поповићевој књизи (*Срби у Срему до 1736/7*, Београд, 1950) читамо и попис Карловчана из г. 1702. Тај попис је врло важан и за културног историчара, као и за језичара. Од 200 презимена несумњиво словенског порекла 61 презиме тачно нас упућује на место из кога су ти грађани дошли, а 14 на њихово занимање (или на занимање њихових предака). Ова „провердност“ носилаца презимена налази се у јакој мери у Војводини уопште. У многим нашим крајевима презимена упућују на племе, братство, род. Тако је у Црној Гори, Херцеговини, Босни, у многим крајевима Хрватске и код Буњеваца ма где били. Та су презимена ишла с колена на колено стотинама година. У Војводини тога нема.

У војвођанским местима становници су добили презимена према именима оца, ређе мајке. У облику придевском ова презимена чине главну масу презимена у Банату, нешто мање у Бачкој и Срему. Преда мном је попис становника Српске Црње из година 1794 до 1869 како сам га нашао у матичним књигама које се чувају у Месном народном одбору у Црњи. Тај попис садржи презимена која се завршавају на -ов, -ив, -љев, -ин (*Кузманов, Радивојев, Станисављев, Штевин, Грубин*). Овакав облик је деловао да и она презимена која су се завршавала на -ић добијају такав завршетак (*Стојићев, Милићев, Савићев и сл.*), а та презимена не стоје увек према именима (ако је то случај са *Милић-ев*, није са *Савић-ев*). Сасвим ретко сретамо презимена на -ић, -овић, -евић. У г. 1794 читамо једном *Иван Павловић*, 1796 *Срећен Јосифовић*, 1797 *Кирил Поповић*, 1832 *Георгије Јакшић* (Ђура), 1836 *Валшазар Стојановић*, 1849 *Антоније Новаковић*. Презимена која имају неки други облик сасвим су ретка (напр. *Баложсански*). Шта то показује? Простим поређењем Карловца и Црње јасно нам мора бити да су Карловци били настањени добрым делом новим становништвом које је долазило из разних крајева (Бачке, Баната, Славоније, Босне,

Београда, Ужица и др.), а Црња од времена када су се усталила презимена — није. Ово село остало је у великој мери хомогено и развијало се из сопствених снага. Ипак је свака принова у месту била на неки начин означена. Староседеоци су „дошиље“ обично називали по оном месту откуда су се ови преселили. Језички како је то било изражено код Војвођана — то нам показују бројни данашњи ононими. Тако се узима и иначе уобичајени наставак — *јанин*, али и *-ац* (од *ьцъ*). Међутим, ово нису типични војвођански наставци. Наставци које сретамо у Војводини јесу: *-ски*, *-чи*, *-ци*, *-ан*, *-ац*, *-ић*. Кад извршимо ближу анализу поменутих наставака, видимо да наставци *-ски*, *-чи*, *-ци*, *-ши* представљају у основи један наставак — *ски*, а *-ан* наставак *-јанин*. Поред тога, у једном онониму можемо констатовати да у основи може имати већ наставак *-јанин* коме је додат *-ски* (*-ши*, *-чи*, *-ци*), *-ев*, *-ов*, *-ић*. Према томе, да ли је ононим грађен од чисте основе топонима, или има у себи већ један наставак, можемо све онониме поделити на две групе. Узимам најпре оне који имају *-ски* итд. као наставак.

У прву групу иду презимена: *Арбански*,¹ *Бајски*, *Башањски*, *Берицански*, *Бранчовски*, *Бранжовски*, *Бирвалски*, *Бугарски*, *Голубски*, *Градински*, *Добановски* (код Д. Поповића, даље само: Д. П.), *Доброделски*, *Дридарски*, *Дудварски*, *Дунђерски*, *Жујански*, *Зеремски*, *Кишдобрлански*, *Кобиљски*, *Крњајски*, *Лончарски*, *Малински*, *Малагурски*, *Манђелоски* (Д. П.), *Марински*, *Моношторски*, *Нађвински*, *Нићварски*, *Пештровски*, *Пијерски*, *Пожарски*, *Сечански*, *Тойолски*, *Турински*, *Чобански* и сл.

У другу групу иду презимена: *Ађански*, *Ачански*, *Бајчански*, *Баложански*, *Бељански*, *Бићански*, *Брџански*, *Драчански*, *Кирћански*, *Красњански*, *Положански*, *Торђански*, *Торњански*, *Црњански*, *Шарчански* и др.

Са наставком *-шки* имамо презимена: *Богарушки*, *Главашки*, *Дињашки*, *Дорошки*, *Дуњашки*, *Малбашки*, *Мурешки*, *Парошки*, *Пирошки*, *Силашки*, *Силбашки*, *Хајдушки* и др.

¹ Као извор војвођанских ононима послужили су ми гимназиски извештаји из војвођанских места.

Са наставком -чки су презимена: *Борковачки, Буњевачки, Вишњички, Врбановачки, Гардиновачки, Гумбачки, Дебељачки, Добановачки, Дорословачки, Јарковачки, Јерковачки, Кесељачки, Кисељачки, Козловачки, Коренички, Курјачки, Надачки, Новоселачки, Обровачки, Одоровачки, Пајдачки, Паланачки, Бејачки, Ришћопечки, Саболички, Суботићчи, Табачки, Тайавички и др.*

Најзад, нешто мање бројна су презимена на -ци: *Арапицки, Бојацки (Д. П.), Велици, Вршацки, Генгелацки, Мадацки, Маштицки, Немецки, Нерацки, Нештицки, Парабуцки, Попловицки, Секицки, Сикицки, Сирацки (Д. П.), Требацки, Турацки, Удицки, Черевицки, Хорвацки и др.*

Од других наставака доста су бројна презимена са наставком -ац: *Бингулац, Бирманац, Болманац, Бобошинац, Боданац, Јеловац, Јулинац, Карањац, Каштанарац, Косавац, Крушедолац, Лучетинац, Мариндолац, Панчишинац, Подунавац, Сочанац, Узелац и др.* — Изгледа да је тај наставак био врло чест у раније време, судећи по бројним презименима које читамо код Поповића.

Наставак -ац редовно се употребљава када се топоним завршава на -ин: (сви примери из Поповића): *Анчишинац, Балештинац, Бекештинац, Дојсинац, Кожештинац, Кузминац, Моловицац, Мошоринац, Нерадинац, Пачештинац, Сегединац, Сошинац, Сурчинац, Темеринац, Теочинац, Хатшинац и др.*

Код Поповића налазимо овај наставак и иначе: *Бечијац* (вальда према Бечеј), *Ваљевац, Вранешац* (према Вранеши), *Вучевац, Жиринац* (према Жирје), *Добродолац, Ердушовац, Јутговац, Прикодравац, Семељац, Тењац, Чалманац, Чапинац* и мн. др.

У истом попису налазимо ономиме према топонимима на -нци (-њци): *Бадовинац, (према Бадовинци), Ђуринац (према Ђуринци), Бекештинац (према Бекешинци), Јачинац (према Јачинце), Кукујевац (према Кукујевци), Панац (према Панци), Радинац (према Радинци), Словинац (према Словинци) и др.*

Наставак -ан уствари је само део од -јанин, тј. -јан (ин) јер овај -јан улази у основу етника и онома. Тај наставак је данас сасвим обичан у Војводини, док је у XVIII веку био врло редак. О том нам пружа доказ Поповићева књига у којој сам поред великог броја презимена на -јанин (узели их

као „етникуме“ или као ономиме) има само неколико на -ан: *Грабовчан*, *Марадичан*, *Радојчан*, *Величан*, (према *Велика*), *Илинчан* и *Илинчанин*, *Циган*. — У данашњој Бачкој, а нарочито у Банату овај наставак је чест: *Бачван*, *Банаћан*, *Балан*, *Берчан*, *Воложан*, *Болозан*, *Бранкован*, *Варађан*, *Вережсан*, *Гилезан*, *Грачан*, *Жебељан*, *Еришан*, *Ердељан*, *Кавеждан*, *Кеврешан*, *Колачан*, *Крижан*, *Легежсан*, *Мукушан*, *Олћан*, *Рашован*, *Фенлачан* и др.

Поменули смо да је према Поповићевој књизи у Карловцима г. 1702 било од 200 презимена 61 које је показивало своје порекло по месту. Од тога броја 22 презимена су била на -јанин. Можда би добро било нешто изнети из тога материјала. Занимљиво је да видимо шта се узима као основа речи кад имамо тај наставак у ономимима Војводине према Поповићевој књизи.

Има доста случајева где се -јанин ставља на чисту, целу реч: *Арађанин*, *Белегишанин*, *Варошанин*, *Гаћанин*, *Дивошанин*, *Ердевичанин*, *Зворничанин*, *Ирижанин*, *Каћанин*, *Леденичанин*, (*Леденик* или *Леденице*), *Лудошанин*, *Марадичанин*, *Моровићанин*, *Подгајчанин*, *Рудничанин*, *Сарвашанин*, *Сењанин*, *Сентомашанин*, *Соћанин* (према *Сош*), *Товарничанин*, *Турнићанин*, (према *Турнић*), *Фушачанин* (према мађ. облику *Футак*) и *Фуџожанин* (према *Фуџог*), *Храћанин*, *Шиклошанин* и др.

Код других је узета основа на сугласник: *Бањалучанин*, *Бањанин*, *Бобоћанин*, *Брчанин* (према *Брка*, *Брчко*), *Војчанин*, *Вучанин*, *Дубровчанин* (према *Дубравица*), *Кошанин* (према *Коша*), *Кашанин*, *Лажсанин*, (према *Лаже*), *Лейшанин* (према *Леши*), *Мачванин*, *Парожсанин*, *Привлачанин*, *Саловчанин*, *Санчанин*, *Сончанин*, *Тарђанин*, *Тушанин*, *Цикоћанин* и др.

Према именима места на -ци такође се граде презимена са -јанин: *Будиновчанин*, *Добринчанин*, *Госиођинчанин*, *Голубинчанин*, *Илинчанин*, *Маршинчанин*, *Појинчанин*, *Радочанчанин*, *Семељчанин*, *Толинчанин*, *Шаштинчанин* и др.

Дабогме, на основу оваквих анонима у којима сестално појављује -чанин могло је и то послужити као наставак:

Бишофчанин (према „*Бишофци*“ — непотврђено — односно *Бискуйци*), *Вилошчанин* (према *Вилуси*), *Вировчанин* (према *Вир*, *Вирово*), *Ивчанин* (према *Иве*), *Кулачанин* (према

Кула), Маловашчанин (према *Мала Вас, Мала Вашица*), *Сомборчанин* (према *Сомбор*) и др.

Према *Дмишровица*, *Мишровица* имамо *Дмишровчанин* (не: *Мишровчанин*), према *Каменица* имамо *Каменчанин* (не: *Каменичанин*). — Интересантно је да увек када се код ћас пише о приdevу *мишровачки¹* истиче се како тај облик није настао од *Мишровица*. Као што ћу још на једном месту истаћи, овај приdev је направљен од ономима, и то од његове основе *мишровъч-*, као што су начињени многобројни приdevи других етника и припадника места: *Винковчанин* — *винковачки*, *Дреновчанин* — *дреновачки*, *Крагујевчанин* — *крагујевачки*, *Михољевчанин* — *михољевачки* и др., тј. од топонима на -*вчи*. Али и од топонима на -*ац*, -*ка*, напр. од *Гибарац*, *Михољац*, *Јарач* имамо исто тако *Гибарчанин*, *Михољчанин*, *Јарчанин* и, према овима, приdevе *гибарачки*, *михољачки*, *јарачки*, а значили су најпре: што припада *Гибарчанима*, *Михољчанима*, *Јарчанима*.

Иако овде није место да говоримо о приdevима-ктецима, рећи ћу ипак неколико речи. Само се тако може разумети обликовање као што су *шибенски* (ко није из Шибеника и околине склон је да каже „шибенички“, као што предлаже и Белић у *Правојису*) јер је ово настало од *шибенъч-ски*, од исте основе од које и *Шибеничанин*. Да је то тако, потврђује и акценат: *Шѣбѣнчанин* — *шибѣнски*. Да је према *Шѣбенък*, онда би гласило: *шибенски*.²

На овом месту поменимо и неке особитости у грађењу ономима (по књизи Д. П.). Према *Цикоште* — *Циковац*, према *Гумна* (*Гума*) — *Гумшанин*, према *Дала* (?) — *Дачанин*, према *Вишевац* — *Вишечананин* и др.

По мом мишљењу, приdevи — ктетици, другачије се, по правилу, и не творе. Ако се ради о етничима, напр. *Београђанин*, *Новосађанин*, *Старобечејац* итд. њихови ктетици се никако не граде од топонима² *Београд*, *Нови Сад*, *Стари Бечеј* итд., већ од основе етника *боград*—, *новисад*—, *старобечеј*— који се налазе у поменутим етничима. Само тамо где приdevски облик имају топоними, ту, дакако, није

² Најпосле П. Скок, *Језик*, Згб 1954, 2, 34-5.

² Другачије о томе Скок, исто, с. 35.

ни потребно ктетике друкчије градити: *Новска — новски,*
Бачка — бачки, Тойуско — шојуски.

Овај преглед наставака који се налази у ономима не би био потпун када не бисмо поменули још неке који нису толико продуктивни као наведени. Редак је наставак *-ин:*

Алмашин (Д. П.), *Ђаршин* (Д. П.);

или наставак *-ов:*

Беркасов (Д. П.), *Товарничев* (Д. П.);

или наставак *-ић:*

Илоклић, Ирижсанић, Реметић, Сомборчевић.

Ово би био преглед ономима у Војводини који су настали од топонима и у први мах су значили етнике. Могли бисмо још и то споменути да има ономима који само својом основом опомињу да су постали од етника и значили су становника који припада неком месту. Такви су већ поменути примери *Беркасов*, *Товарничев*. Таквих презимена има много више. Поменимо: *Надлачкини* (поред *Надлац*, *Надлачки*), *Ердељанов*, *Баћанов* (поред *Ердељан*, *Баћан*) и сл. Има презимена која су настала непосредно од топонима (а не преко етника): *Границарев* (Црња, 1838), *Околишанов* (према *Околиште*, *Околишта*) и сл. Понекад је ономим управо топоним: *Гибарац*, *Галовац*, *Лесковац*, *Надлач*, *Раковац*, *Томашевац* и сл., али овде наставак *-ац* има ономимску функцију. И овде треба узети као основу *губар-*, *галов-* итд.

Погледајмо како су грађене поједине врсте ономима. Узмимо само ономиме на *-ски*, *-шки*, *-чики*, *-цики*. Рецимо најпре да су сви ономими с тим наставцима настали од типа на *-ски*. — Тако ономими типа на *-шки*, као *Врбашки*, настао од *врбашки* (упор. *Врбашанин*); тако су и: *Главашки*, *Дорошки* према *Главаш*, *Дорош*. Ономими типа на *-чики*, као: *Сурдучки*, *Курјачки*, *Дебељачки* према *Сурдук*, *Курјак*, *Дебељача*; ономими као *Суботички*, *Гардиновачки*, *Тайавички* према *Суботица*, *Гардиновци*, *Тайавица* (е); а ономими на *-цики*, као: *Секици*, *Машићи*, *Черевићки* стоје према *Секић*, *Машић*, *Черевић*. Познатим дисимилационним процесима свуда смо добили одговарајуће резултате. Основу од које су овакви ономими грађени делом смо већ видели у показаним примерима. Ипак треба да видимо у прегледу шта се када узима као основа.

Код ономима на -ски имамо у основи ономима основу самог етника кад му је одбачен -ин: *Ачански, Ађански, Бајшански, Бељански, Драчански, Кашански, Кирчански, Красњански, Полужански, Сарчански, Торђански, Црњански*. — Код ономима на -ски исто тако могу постојати и такве творбе где је цео облик узет као основа ако је топоним мушки род, или без наставка за род ако је женског или средњег рода: *Добродолски, Довијарски, Дриндарски, Кобиљски, Мунуштурски, (Моношторски), Бичварски, Франџуски, Валкањски* (према *Валакоње*), *Крњаски, Тополски* и др.

На овом месту требало би поменути једну особину ономима на -ски коју код нас налазимо само код ономима у Војводини. Иако је ономим на -ски познат и у Македонији и у Србији, и то у б. Округу београдском (по подацима која нам пружају *Насеља*), напр. *Биволарски, Бугарски, Дунђерски, Комленски, Миловански, Маргански, Рамчински*; из Пожаревачког округа напр. *Арнаутски, Бобовљански, Бугарски, Рогожарски, Црносељански*. А већ за Македонију су врло обични (и то типа као *Рибаровски, Синановски* и тип *Ђорески: Ђоревци, Глумоски: Глумово, Павлески: Павле, Трифуњоски: Трифун*). У Војводини је добио овај ономим посебно пространство, а наставак је нарочито продуктиван. У Србији (а делом и у Македонији) овај наставак има вредност наст. -јанин, те је тако по Р. Николићу (в. *Насеља III*, 212) *Ристо Смиловачки* из *Смиловића*, а *Крста Маргањски* из *Марганца*; назив *Бугарски* може бити да је дат јер је „неко из Бугарске“ (в. *Насеља 25*, 118), али и из „бугарске мале“ у неком селу или просто што му је неко носио име тако или имао занимање (баштованлук) *Бугара*. — У Војводини, и то ужој, у Бачкој и Банату, овај наставак је најпродуктивнији и може се стварати не само на основу етника већ сваког презимена (у Македонији на име). Поред тога, у овим крајевима сви ови облици имају и женски придевски облик: — -ска, -шка, -чка, -цка, те се владају у промени као придеви. Овакав облик носе сви женски чланови у породицама и називају се: *Бељанска, Бичанска, Бугарска, Дунђерска, Голубска, Кишдобранска, Кобиљска, Малагурска, Туринска* (м. *Туристка*, према *Турија*), *Сечанска, Малбашка, Мурашка, Сибашка, Хајдушка*;

Гардиначка, Микалачка, Сремачка, Сурдушка; Мадацка, Хорвацка, Черевицка итд. У гимназиским извештајима у већини имамо овакве облике у женском роду придева за ученице, а ређе у мушким роду (на-*и*) што показује да је тај народни начин називања продро и у службену употребу. И народ у војвођанским местима и ученици у међусобним односима тако ословљавају женске чланове. Они то чине и са онима који службено носе презиме на -*и*. Сама појава облика на -*а* у службеним документима (напр. сведочанствима, извештајима итд.) може се само тако разумети што су они који пишу такве документе и сами Војвођани. Једнако, и ононими -*ов*, -*ев*, -*ин* имају за женске чланове -*ова*, -*ева*, -*ина*; напр. *Марашнова, Недељкова, Андрејина, Гајина, Драгутинова, Нешина, Рабренова*. Овим се облицима увек означава и кћи, удовица, жена, према томе има шире значење од онога у књижевном језику (напр. *Секулићева — кћи Секулића*).

После свега овог излагања биће јасније питање како се граде војвођански ононими, а од њих придеви. Шта се узима као основа? — Кад је Маретић писао своју радњу, он је одмах у почетку излагања о презименима рекао да се према неком ко је Црногорац може дати презиме *Црногорчевић*, ко је *Арнаушин* — *Арнаушиновић* (в. Рад 81, с. 85). Шта је овде узето као основа? Рекли бисмо да је узет цео етник: *Арнаушин-овић*. Могли бисмо навести доста материјала у коме има оваквих „ин“ из „етника“: *Бугариновић, Србиновић, Хрватиновић, Куманић, Угриновић, Ташариновић* и др. Овакви ононими стоје насупрот ононимима: *Арнаушовић, Бугарски, Хрватски (Хорвацки)* и др. где ових „ин“ нема. Неко ће рећи да између оба типа једина је разлика у томе што је у другом типу одомаћено -*ин* као наставак за једину, или се говорило *Арнауш, Бугар*, као што се говори и *Срб* и сл. Међутим, и Маретић и они који мисле да је напр. „-ин“ у *Арнаушин-овић* наставак за једину греше. И *Арнаушин*, као и многа друга имена на -*ин* не претстављају никакве етнике, већ лична имена, и од таквих личних имена грађени су патроними. Да је то тачно, потврђују нам историски извори. И сам Маретић истиче да је *Бугарин* у дечанској хрисовуљи лично име, *Куманин* такође, али за *Ташарин* каже

да је презиме (в. Рад 81, с. 93), што не значи да није могло бити и име. Такво -ин је једнако са -ин у многобројним именима: *Баћошин*, *Бенишин*, *Бјелашин*, *Богулин*, *Бољшин*, *Браћелин*, *Браћосин*, *Бугачин*, *Вујашин*, *Вукашин*, *Вукшин*, *Дмићрашин*, *Добрашин*, *Драгосин*, *Драгутин*, *Дукадин*, *Ђурашин*, *Живадин*, *Живојин*, *Јелашин*, *Јурадин*, *Којадин*, *Маркулин*, *Марштин*, *Милашин*, *Миладин*, *Милутин*, *Мићулин*, *Пејашин*, *Першин*, *Петрашин*, *Радашин*, *Радулин*, *Рајшин*, *Сибин*, *Стјећаушин*, *Стојадин*, *Цвјеташин* и много друга. У свом раду Маретић наводи посебно имена на чисто -ин, -ина (Рад 82, 116-7) као што су: *Бајин*, *Балин*, *Веселин*, *Вечерин*, *Војин*, *Вујин*, *Радин*, *Стојин* и др. — преко 80 имена која налазимо данас у основи многих презимена јер од свих можемо градити презимена додавањем -ић, -овић. Овакво -ин нераздвојни је део основе.

Ми, међутим, налазимо и на такво -ин где се оно никако није осећало као основа, већ се у изведеницима одбацивало. То је онда било кад је -ин у етнику, у обележавању припадника месту. Кад је *Арнаутин* значило „човек из Арнаутске“ (Албаније), а не име *Арнаутин*, добили смо *Арнаутовић*, *Арнаутски* (в. Насеља 25, 118), *Турковски* („дошли из Турске“, Насеља 25, 118), *Бугарски* („из Бугарске“), исти извор; још више се та особина очитавала кад се од презимена припадника месту градила на -јанин нова изведеница. Тада се оно -ин без изузетка одбацивало. То је показано напред: а) кад се ставља -ски, -чи итд. (*Ађански*: Ада, *Торђански*: Торда); б) или -ов/-ев (*Ердељанов*, *Баћанов*, *Крижанов*) или -ић (*Ирижанић*); г) потпуним губљењем -јанин, а додавањем -ин (*Алмашин*< *Алмашанин*); или чистом основом (*Надлач*< *Надлачанин*).

Можемо уопште рећи да се показани ономени граде ако се узима именска основа, а одбаце наставци за род и број. Кад облик постане мало експресиван, додаје се нов наставак. У Војводини наставак -јан(ин) био је тако мало експресиван па је још додато -ски (*Торђанин* >*Торђан* >*Торђански*), -ов (*Крижанин* >*Крижан* >*Крижанов*), -ић (*Ирижанин* >*Ирижан* >*Ирижанић*). Поменути наставак практично се изгу-

био као наставак за грађење етника, али га је заменио -јан. Данас у Војводини народ говори само: *Новосађанин, Каћан, Шићан, Иришкан* итд. Два места, *Книћанин* и *Зрењанин*, добила су своје називе скоро, па их народ не ретко изговара: *Книћан, Зрењан*. То су једина два анонима у Војводини који су постали топоними.

Св. Георгијевић